



Bryssel, 25. marraskuuta 2015
(OR. en)

14414/15

RECH 282
COMPET 531
SOC 684

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	13902/15 RECH 271 COMPET 503 SOC 650
Asia:	Ehdotus neuvoston päätelmiksi sukupuolten tasa-arvon edistämisestä eurooppalaisella tutkimusalueella – <i>Hyväksyminen</i>

1. Puheenjohtajavaltio Luxemburg pitää sukupuolten tasa-arvoa yhtenä tutkimus- ja innovointialan ensisijaisista tavoitteistaan. Siksi puheenjohtajavaltio on esittänyt ehdotuksen asiaa koskeviksi neuvoston päätelmiksi, joita käsiteltiin tutkimustyöryhmässä 12. ja 26. lokakuuta sekä 5. marraskuuta 2015.
2. Pysyvien edustajien komitea tarkasteli päätelmäehdotusta kokouksessaan 20. marraskuuta 2015, ratkaisi jäljellä olevat avoimet kysymykset ja päätti toimittaa päätelmäehdotuksen hyväksyttäväksi 30. marraskuuta ja 1. joulukuuta 2015 kokoontuvalle kilpailukykyneuvostolle. PL on esittänyt äskettäisten kansallisten vaaliensa vuoksi tekstiä koskevan yleisen tarkasteluvarauman.

3. Kilpailukykyneuvostoa pyydetään sen vuoksi hyväksymään 30. marraskuuta ja 1. joulukuuta 2015 pidettävässä istunnossa liitteenä olevat päätelmät.

* * *

Edelliseen tekstiin (asiak. 13902/15) tehdyt lisäykset on **lihavoitu ja alleviivattu**.

**EHDOTUS NEUVOSTON PÄÄTELMIKSI SUKUPUOLTEN TASA-ARVON
EDISTÄMISESTÄ¹ EUROOPPALAISELLA TUTKIMUSALUEELLA²**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELIIN

- inhimillisten voimavarojen vahvistamisesta tieteen ja teknologian alalla Euroopan tutkimusalueella 18. huhtikuuta 2005 antamansa päätelmät³, joissa pyydettiin jäsenvaltioita laatimaan naisten osallistumista koskevia tavoitteita sekä erityisesti lisäämään merkittävästi naisten osuutta johtavissa asemissa – tavoitteena ensi vaiheessa päästä 25 prosenttiin julkisen alan työpaikoista – ja edistämään naisten osallistumista teollisuuden alan tutkimukseen ja teknologiaan;
- aiheesta "perheystävälliset tutkijanurat: kohti yhdenmukaista mallia" 30. toukokuuta 2008 antamansa päätelmät⁴, joissa kehoitettiin komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään tutkijanurien yhdenmukaista mallia, joka perustuu asianmukaiseen toimenpiteiden yhdistelmään ja varmistaa perheystävällisen toimintaympäristön tutkijoille;
- eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) kehittämiseen liittyvistä asioista 26. toukokuuta 2010 antamansa päätelmät⁵, joissa todettiin institutionaalisten rakenteiden muutoksen edellyttävän pitkän aikavälin strategiaa ja riittävää rahoitusta ja korostettiin tarvetta sisällyttää sukupuolinäkökulma tehokkaammin eurooppalaiseen tutkimukseen;

¹ Tässä asiakirjassa "sukupuolten tasa-arvo" kattaa sukupuolten tasapainoisen edustuksen kaiktentasoisissa tutkijaryhmissä ja päätöksenteossa sekä sukupuolinäkökulman huomioon ottamisen tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa.

² PL: yleinen tarkasteluvarauma.

³ Asiak. 8194/05.

⁴ Asiak. 10212/08.

⁵ Asiak. 10246/10.

- 11. joulukuuta 2012 antamansa päätelmät⁶, joissa sukupuolten tasa-arvo ja sen huomioon ottaminen läpäisyperiaatteella tutkimuksen alalla asetettiin eurooppalaisen tutkimusalueen tärkeimmiksi painopisteiksi ja katsottiin, että sukupuolinäkökulma on sisällytettävä tutkimuksen suunnitteluun, arviointiin ja toteutukseen, jotta edistetään tehokkaalla tavalla tutkimuksen ja innovoinnin huippuosaamista;
- eurooppalaisen tutkimusalueen edistymistä koskevasta komission raportista (2013) 21. helmikuuta 2014 antamansa päätelmät⁷, joissa katsottiin, että tehostetut pyrkimykset ottaa huomioon läpäisyperiaatteella sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolinäkökohta järjestelmällisesti tutkimuksen ja innovoinnin politiikkatoimissa ja ohjelmissa olisi huomioitava kehitettäessä eurooppalaisen tutkimusalueen etenemissuunnitelmaa Euroopan tasolla;
- eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) edistymistä koskevasta raportista (2014) 5. joulukuuta 2014 antamansa päätelmät⁸, joiden mukaan sukupuolten välillä on yhä eroja urakehityksessä, päätöksentekijöiden sukupuolijakauma ei ole vieläkaan tasapainoinen eikä suurimmassa osassa kansallisia tutkimusohjelmia ole otettu huomioon sukupuolinäkökulmaa, ja joissa kehoitettiin jäsenvaltioita tukemaan sukupuolten tasa-arvon ottamista huomioon läpäisyperiaatteella ja yhtäläisiä toimintaedellytyksiä;
- eurooppalaisen tutkimusalueen etenemissuunnitelmasta (2015–2020) 29. toukokuuta 2015 antamansa päätelmät, joiden mukaan tarvitaan kansallisten tasa-arvolainsäädäntöjen mukaisia tehokkaita käytännön toimia sukupuolten epätasapainoisen edustuksen korjaamiseksi tutkimuslaitoksissa ja päätöksentekokoelimityksissä ja sukupuolinäkökulman sisällyttämiseksi paremmin tutkimus- ja innovaatiopolitiikkoihin, -ohjelmiin ja -hankkeisiin osana etenemissuunnitelmassa yksilöityjä ensisijaisia toimia. Lisäksi jäsenvaltioita ja komissiota kehoitettiin käynnistämään etenemissuunnitelman täytäntöönpano toimintasuunnitelmiansa tai -strategioidensa asianmukaisten toimien avulla vuoden 2016 puoliväliin mennessä;
- naisten tiede- ja yliopistourista sekä naisten urakehityksen esteistä 9. syyskuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman⁹;

⁶ Asiak. 17649/12.

⁷ Asiak. 6945/14.

⁸ Asiak. 16599/14.

⁹ Asiak. 2014/2251 (INI).

- naisten ja miesten tasa-arvostrategiasta vuosiksi 2010–2015 21. syyskuuta 2010 annetun komission tiedonannon¹⁰;
 - sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevasta toimintasuunnitelmasta (2016–2020) 26. lokakuuta 2015 antamansa päätelmät¹¹;
1. KOROSTAA, että sukupuolten epätasa-arvo on jatkunut liian kauan ja että Euroopan vauraus tulevaisuudessa riippuu tieteen ja teknologian innovoinneista. Huolehtimalla monipuolisemman työvoiman saatavuudesta sekä naisten ja miesten tasapuolisemmista toimintaedellytyksistä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan alalla mahdollistetaan se, että Eurooppa voi hyödyntää kaikilta osin työvoima- ja lahjakkuuspotentiaaliaan;
 2. TOTEAA, että sukupuolten tasa-arvo tieteessä myötävaikuttaa tulosten monipuolisuuteen, ansioihin ja laatuun ja että sen seurauksena tieteen avulla voidaan entistä paremmin vastata sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin, joihin naiset ja miehet joutuvat yhdessä vastaamaan. Kaikkien lahjakkuuden hyödyntämisessä ja yhtäläisten mahdollisuuksien luomisessa miehille ja naisille ei ole kyse ainoastaan oikeudenmukaisuudesta vaan myös taloudellisesta tehokkuudesta. Tasa-arvon omaksuminen myötävaikuttaa EU:n kilpailukykyyn, talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen.

ERAN ETENEMISSUUNNITELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANO

3. VAHVISTAA olevansa sitoutunut lisäämään sukupuolten tasa-arvoa eurooppalaisella tutkimusalueella; TOTEAA, että ERAn etenemissuunnitelman täytäntöönpano sekä sukupuolten tasa-arvon asettaminen etusijalle tarjoavat oivallisen mahdollisuuden toteuttaa kansallisten tasa-arvolainsäädäntöjen mukaisia tehokkaita käytännön toimia sukupuolten epätasapainoisen edustuksen korjaamiseksi tutkimuslaitoksissa ja päätöksentekoelementeissä sekä sukupuolinäkökulman sisällyttämiseksi paremmin tutkimus- ja innovaatiopolitiikkoihin, -ohjelmiin ja -hankkeisiin; KANNUSTAA jäsenvaltioita ja komissiota asettamaan sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kunnianhimoisia tavoitteita ja toteuttamaan asianmukaisia ja konkreettisia toimia toimintasuunnitelmiansa tai -strategioidensa puitteissa, jotta ERAn etenemissuunnitelma voitaisiin panna täytäntöön vuoden 2016 puoliväliin mennessä;

¹⁰ Asiak. KOM(2010)0491.

¹¹ Asiak. 13201/15.

KESTÄVÄT KULTTUURISET JA INSTITUTIONAALISET MUUTOKSET

4. OTTAA HUOMIOON tarpeen edistää kestäviä kulttuurisia ja institutionaalisia muutoksia ERAn kansallisissa toimintasuunnitelmissa ja -strategioissa, jotta ERAn etenemissuunnitelma voitaisiin panna täytäntöön sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi ja sukupuolinäkökulman sisällyttämiseksi tutkimus- ja innovaatiotoiminnan sisältöihin ja ohjelmiin, ja KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tekemään institutionaalisesta muutoksesta tärkeän osan kansallista toimintakehystä, joka koskee sukupuolten tasa-arvoa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa; KOROSTAA tietoisuuden lisäämisen, koulutuksen ja parhaiden käytänteiden vaihdon merkitystä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa institutionaalisella tasolla;
5. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja tutkimusta rahoittavia organisaatioita tarjoamaan kannustimia, joilla innostetaan tutkimusta harjoittavia organisaatioita, kuten korkeakouluja, tarkastelemaan uudelleen tai kehittämään sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisstrategioita ja tasa-arvosuunnitelmia, joissa sukupuolinäkökulma sisällytetään tutkimus- ja innovaatiotoiminnan sisältöihin ja ohjelmiin, sekä ottamaan käyttöön tarvittavat resurssit niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi;
6. PANEE MERKILLE, että ainoastaan noin 20 prosenttia vakituksessa virassa olevista professoreista Euroopassa on naisia ja tasaisemman jakauman saavuttamisessa edistytään erittäin hitaasti¹², ja KEHOTTAJAA siksi jäsenvaltioita ja laitoksia pyrkimään ohjeellisiin tavoitteisiin, jotta sukupuolten edustusta professorien keskuudessa voitaisiin tasata;
7. KATSOO, että työhönotossa ja uralla etenemisessä kaikilla tasoilla samoin kuin tutkimus- ja innovaatiotoiminnan apurahojen ja stipendien jakamisessa on noudatettava avoimuutta; KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja tutkimusta rahoittavia organisaatioita edistämään toimia, joilla varmistetaan, että sukupuolierot eivät vaikuta tutkimusrahoituksen myöntämiseen;
8. KEHOTTAJAA tutkimusorganisaatioita, kuten korkeakouluja, tukemaan joustavia ja perheystävällisiä työolosuhteita ja -järjestelyjä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan parissa työskenteleville miehille ja naisille, hoitovelvollisuuksien tasapuolinen jakaminen mukaan lukien, sekä tarkastelemaan uudestaan tutkijoiden suoritusten arviointia sukupuoleen perustuvan syrjinnän poistamiseksi;

¹² She Figures -raportti 2012. Sukupuoli tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa.

9. KANNUSTAA jäsenvaltioita edistämään yhteistyössä komission kanssa asianmukaisen tasa-arvotietoisuuden lisäämistä ja valmiuksien kehittämisvälineitä institutionaalisen muutoksen aikaan saamiseksi, Euroopan tasa-arvoinstituutin tekemä- työ- huomioon ottaen;
10. KEHOTTA komissiota tehostamaan edelleen tutkimussyklin kaikissa vaiheissa kaikkien niiden Horisontti 2020 -puiteohjelman tasa-arvotavoitteiden täytäntöönpanoa, seuranta ja arviointia, jotka liittyvät sukupuolten edustukseen tutkijaryhmissä ja päätöksenteossa sekä sukupuolinäkökohdan sisällyttämiseen tutkimussisältöön; KEHOTTA komissiota tutkimaan mahdollisuuksia antaa lisää kattavaa, avointa ja sukupuolen mukaan eriytettyä tietoa sekä sukupuoli-indikaattoreita arvioijien ja tutkijoiden osallistumisesta Horisontti 2020 -puiteohjelmasta rahoitettuihin hankkeisiin ja ohjelmiin sekä sukupuolinäkökulman sisällyttämisestä tutkimusaiheeksi näihin hankkeisiin ja ohjelmiin;
11. KEHOTTA komissiota ja jäsenvaltioita harkitsemaan sukupuolten tasa-arvon ja sen valtavirtaistamisen sisällyttämistä kansallisten yhteyspisteiden koulutuksen ja tapahtumien kiinteäksi osaksi sekä Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvän viestinnän ja levityksen yhteydessä tuotettuun materiaaliin;
12. KEHOTTA komissiota ja jäsenvaltioita harkitsemaan muun muassa sukupuolinäkökulman sisällyttämistä kolmansien maiden kanssa käytäviin tieteen, teknologian ja innovoinnin alan vuoropuheluihin . KEHOTTA kansainvälisen tiede- ja teknologiayhteistyön strategiafoorumia (SFIC) ja Helsinki-ryhmää harkitsemaan sukupuolinäkökulmaa koskevien yhteisten suuntaviivojen laatimista tieteen, teknologian ja innovoinnin alalla tehtävää kansainvälistä yhteistyötä varten.

SUKUPUOLTEN TASAPAINOINEN EDUSTUS PÄÄTTÄVISSÄ ASEMISSA

13. PANEE MERKILLE, että naiset ovat edelleen aliedustettuja akateemisen päätöksenteon johtotehtävissä ja että heitä on vähemmän paitsi tiedelautakuntien ja hallinnollisten lautakuntien jäseninä myös korkea-asteen oppilaitosten johtajina¹³;

¹³ Tulevan She Figures -raportin 2015 alustavia tietoja.

14. PAINOTTAA tarvetta pyrkiä asianmukaisin keinoin sukupuolten tasapainoiseen edustukseen johtotehtävissä ja päättävissä asemissa; KEHOTTAO asiaankuuluvia viranomaisia asettamaan ohjeellisia, **esimerkiksi määrällisiä tavoitteita** sukupuolten tasapainoisen edustuksen parantamiseksi päätöksentekokeleimissä, kuten johtavissa tiedelautakunnissa ja hallinnollisissa lautakunnissa, työhönotto- ja ylennyskomiteoissa sekä arvointilautakunnissa, ja KANNUSTAA tutkimusta rahoittavia ja harjoittavia organisaatioita näiden tavoitteiden saavuttamiseen vuoteen 2020 mennessä;
15. KEHOTTAO komissiota tiiviissä yhteistyössä Helsinki-ryhmän kanssa tukemaan jäsenvaltioita, jotta nämä voivat vastata sukupuolten tasapainoiseen edustukseen liittyviin toimintapoliittisiin haasteisiin muun muassa laatimalla ohjeet, joilla helpotetaan ohjeellisten tavoitteiden täytäntöönpanoa.

TASA-ARVOTIETOUS JA SEURANTA

16. KEHOTTAO jäsenvaltioita yhteistyössä komission kanssa hyödyntämään kaikilta osin vastavuoroisen oppimisen toimia, myös eurooppalaisen tutkimusalueen ja innovoinnin komitean (ERAC) puitteissa, sekä sukupuolten tasa-arvon hyvien käytänteiden vaihtoa tutkimus- ja innovaatiotoiminnan alalla ottaen huomioon Helsinki-ryhmän suositukset sekä EU:n puiteohjelmista rahoitettujen tätä aihetta käsittelevien hankkeiden, kuten GENDER-NET ERA-Net -hankkeen, tulokset;
17. KEHOTTAO jäsenvaltioita varmistamaan, että sukupuolen mukaan eriytettyjä tietoja kerätään säännöllisesti She Figures -raporttia varten ja että tutkimus- ja innovaatiotoiminnan alan sukupuoli-indikaattoreita valmistellaan mahdollisuuksien mukaan, sekä varmistamaan julkinen levitys;
18. KEHOTTAO jäsenvaltioita yhteistyössä komission kanssa seuraamaan asianmukaisin indikaattorein tasa-arvoon liittyvien politiikkatoimien, tavoitteiden, ohjeellisten tavoitteiden ja toimien täytäntöönpanoa institutionaalisella, kansallisella ja EU:n tasolla, ja TOTEAA, että toteutettujen toimenpiteiden tulosten ja vaikutusten arviointi on parannusten kannalta ratkaisevan tärkeää.